NEJVYŠŠÍ SOUD
ČESKÉ REPUBLIKY

OKRESNÍ SOUD V TÁBOŘE (3)
Došlo dne: 27. 10. 2005
.....krát ..... příloh
čas ..... kolky .....

Ze 285/2001

32 Odo 1042/2004-126

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Kateřiny Hornochové a soudců JUDr. Zdeňka Dese a JUDr. Pavla Severina v právní věci žalobců **a)** [redacted] bytem v [redacted] a **b)** [redacted] bytem v [redacted] obou zastoupených [redacted] advokátem se sídlem v [redacted] proti žalovanému [redacted] podnikateli, bytem v [redacted] IČ [redacted] zastoupeného [redacted] advokátem se sídlem v [redacted] o odstranění vad díla, vedené u Okresního soudu v Táboře pod sp. zn. 7 C 285/2001, o dovolání žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. května 2004, č.j. 15 Co 192/2004-111, takto:

I. Dovolání **se odmítá**.

II. Žalobci **jsou povinni** zaplatit společně a nerozdílně žalovanému na náhradě nákladů dovolacího řízení 1 425 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám [redacted] advokáta se sídlem v [redacted]

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud v Táboře, poté co jeho předešlý mezitímní rozsudek ze dne 5. března 2003, č.j. 7 C 285/2001-51, kterým rozhodl, že základ žalobního nároku žalobců na odstranění vad díla je opodstatněný, byl zrušen rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. května 2003, č.j. 15 Co 244/2003-64, zamítl rozsudkem ze dne 4. ledna 2004, č.j. 7 C 285/2001-86, žalobu na bezplatné odstranění konkrétně vymezených vad díla domu č.p. [redacted] v obci [redacted] a k. ú. [redacted] zapsaného na LV č. [redacted] u Katastrálního úřadu v [redacted]; zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení. V původním rozsudku soud prvního stupně považoval závazkový vztah v dané věci, založený smlouvou o dílo ze dne 13. 6. 1997, včetně jejího dodatku ze dne 17. 12. 1997, za občanskoprávní. Stejný právní názor zaujal i odvolací soud, čímž se stal pro další řízení u soudu prvního stupně závazným. Poté však byl Nejvyšším soudem České republiky vydán rozsudek pod sp. zn. 33 Odo 15/2001 (uveřejněný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu/C.H.BECK, svazek 6/2001, pod označením RNs C 499/2001), jímž bylo judikováno, že k uzavření dohody, že závazkový vztah se řídí obchodním zákoníkem (dále jen obch. zák.) ve smyslu § 262 obch. zák. dojde i tím, že smluvní strany v záhlaví smlouvy uvedou, podle kterých ustanovení obchodního zákoníku se tato smlouva uzavírá. Protože předmětná smlouva o dílo v záhlaví uváděla, že je uzavřena podle § 536 a násl. obch. zák., nerespektoval okresní soud závazný právní názor odvolacího soudu, že závazkový vztah

se v dané věci řídí občanským zákoníkem, a dospěl k novému závěru, že vztah mezi účastníky vzniklý smlouvou o dílo ze dne 13. 6. 1997, včetně jejího dodatku ze dne 17. 12. 1997, byl vztahem obchodněprávním. Soud prvního stupně dále s přihlédnutím ke skutečnosti, že účastníci uzavřeli dne 7. 6. 1999 dohodu o narovnání, dovodil, že tato dohoda musí být posuzována tak, že upravovala sporná nebo pochybná práva účastníků obchodně závazkového vztahu, původně založeného smlouvou o dílo. Na základě doplněného dokazování dospěl k závěru, že tímto narovnáním došlo ke změně obsahu závazků, kdy namísto práva na odstranění vad bylo žalobci přijato peněžní plnění a ti převzali za žalovaného závazek hradit opravy, související s odstraněním vad (i budoucích). Uzavřel, že tato dohoda není neplatná, neboť se jí žalobci nevzdali do budoucna svých práv, ale upravili své vztahy s žalovaným novým závazkem, proto žalobu považoval za neoprávněnou a zamítl ji.

Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 6. května 2004, č.j. 15 Co 192/2004-111, rozsudek soudu prvního stupně o zamítnutí žaloby potvrdil; zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení. Ztotožnil se se soudem prvního stupně, že s ohledem na uvedený judikát okresní soud nepochybil, neřídil-li se jeho právním názorem a dospěl k závěru, že závazkový vztah mezi účastníky se řídí obchodním zákoníkem. Za správný považoval i závěr okresního soudu v posouzení předmětné dohody o narovnání, jestliže z doplněného dokazování vyplynulo (zejména z výpovědi žalobce učiněné na jednání dne 9. 10. 2003), že úmyslem obou stran bylo uzavřít dohodu o narovnání i ohledně vad, které by se objevily v budoucnu, čemuž nasvědčovala i skutečnost, že žalobci obdrželi od žalovaného další finanční plnění ve výši 400 000 Kč, jímž bylo pamatováno i na vyskytnuvší se vady v budoucnu. Shodně se soudem prvního stupně dovodil, že ujednáními v dohodě o narovnání se žalobci nevzdali svých práv, a že je nelze považovat ani za ujednání, která by byla v rozporu s dobrými mravy. Uzavřel, že poukaz dovolatelů na novelizované ustanovení § 262 obch. zák. není důvodný s ohledem na účinnost tohoto ustanovení a den uzavření dohody.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali žalobci dovolání, jehož přípustnost dovozují z § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř., přičemž z obsahu dovolání vyplývá, že uplatňují dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., kterým namítají nesprávné právní posouzení dohody o narovnání ze dne 7. 6. 1999, jež předvídala, že případné nové vady budou započítávány na částku 400 000 Kč, proto se nemohlo jednat o narovnání podle § 585 a násl. občanského zákoníku (dále jen obč. zák.), ale o započtení, tudíž nové vady, které by přesáhly tuto částku, by musel hradit žalovaný. I když připustili, že podle dispozitivních ustanovení obchodního zákoníku si mohli sjednat záruční dobu 18 měsíců, poukázali na novelizované ustanovení § 262 obch. zák., které výslovně stanoví, že nelze sjednat pro stranu, která není podnikatelem, takovou dohodu, jež by směřovala ke zhoršení právního postavení účastníka, který není podnikatelem, proto považují sjednání kratší záruční doby, než kterou stanoví § 646 odst. 3 obč. zák. v délce tří let, za svoji újmu, neboť toto ujednání zvýhodňovalo žalovaného, zhoršovalo jejich postavení a je v rozporu s dobrými mravy. Dovolatelé navrhli zrušení rozsudku odvolacího soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k dovolání navrhl odmítnutí dovolání s tím, že není dán žádný důvod přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř., když rozsudek okresního soudu nebyl rozsudkem ve věci samé, ale byl rozsudkem mezitímním, a v dané věci nebyla ani řešena otázka, která by měla po právní stránce zásadní význam, přičemž má za to, že oba soudy posoudili danou věc správně.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu – dále jen o. s. ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo

podáno včas, osobami oprávněnými (žalobci), řádně zastoupenými advokátem (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1 o. s. ř.), splňuje formální i obsahové znaky předepsané ustanovením § 241a odst. 1 o. s. ř., nejprve zkoumal, zda je dovolání přípustné.

Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští. Proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu je dovolání přípustné za podmínek uvedených v § 237 odst. 1 písm. b) a písm. c) o. s. ř.

Podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil. O takový případ se v dané věci nejedná, neboť soud prvního stupně, i když rozhodl jinak než v dřívějším rozsudku a byl vázán právním názorem odvolacího soudu, se právním názorem odvolacího soudu neřídil, neboť po rozhodnutí odvolacího soudu byl vydán judikát Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Odo 15/2001, který danou věc řešil odlišně než odvolací soud, proto soud prvního stupně se právním názorem odvolacího soudu překonaným pozdější judikaturou nemohl vázat a nevázal se jím, tudíž přichází v úvahu pouze přípustnost dovolání, jejíž podmínky stanoví § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Ta je dána tehdy, pokud dovolání není přípustné podle písmena b) tohoto ustanovení a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

Podle § 237 odst. 3 o. s. ř. má rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem. Předpokladem je, že řešení právní otázky mělo pro rozhodnutí o věci určující význam, tedy že nešlo jen o takovou právní otázku, na níž rozsudek odvolacího soudu nebyl z hlediska právního posouzení věci založen. Zásadní právní význam má rozsudek odvolacího soudu současně pouze tehdy, jestliže v něm řešená právní otázka má zásadní význam nejen pro rozhodnutí v posuzované věci, ale z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec (pro jejich judikaturu), přičemž se musí jednat o takovou právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu nebyla dosud řešena nebo která je dovolacím soudem rozhodována rozdílně. Závěr o tom, zda dovoláním napadený rozsudek odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam, dovolací soud činí předběžně; zvláštní rozhodnutí o tom nevydává. Dospěje-li ke kladnému závěru, jde o přípustné dovolání a dovolací soud bez dalšího přezkoumá napadený rozsudek a rozhodne o něm meritorně.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má. Teprve za situace, kdy dovolací soud shledá přípustnost dovolání pro zásadní právní význam napadeného rozsudku, může se zabývat ostatními uplatněnými dovolacími důvody.

Napadené rozhodnutí nemá v dané věci po právní stránce zásadní význam ve smyslu § 237 odstavec 1 písm. c) o. s. ř., neboť odvolací soud neřešil otázku, která by byla v rozporu s hmotným právem a dovolací soud ani z jiných okolností nedospěl k závěru o tom, že napadené rozhodnutí po právní stránce zásadní význam má.

Odvolací soud rozhodl v souladu s hmotným právem, jestliže ve shodě se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že úmyslem obou stran bylo uzavřít dohodu o narovnání i ohledně vad, které by se objevily v budoucnu, vyplynul-li tento závěr z dokazování, zejména z výpovědi samotného žalobce a z dohody o narovnání, podle jejíhož článku III. žalobce obdržel od žalovaného v souvislosti s článkem I. a II. další finanční plnění ve výši 400 000 Kč, jímž bylo pamatováno v článku V. dohody i na vyskytnuvší se vady v budoucnu. Nebylo proto možno přisvědčit dovolací námitce žalobců o nesprávném výkladu předmětné dohody o narovnání s tím, že předmětná dohoda o narovnání předvídala, že případné nové vady budou započítávány jen na částku 400 000 Kč, a že nové vady, které by přesáhly tuto částku, by musel hradit žalovaný, když toto tvrzení s ohledem na znění dohody v uvedených článcích nebylo dokazováním prokázáno. Pokud žalobci poukazovali na novelizované ustanovení § 262 obch. zák., s tím, že s ohledem na jeho znění bylo ujednání kratší záruční doby, než kterou stanoví § 646 odst. 3 obč. zák., v dané věci neplatné, pak je třeba konstatovat, že poukazované znění § 262 odst. 1 obch. zák. (Strany si mohou dohodnout, že jejich závazkový vztah, který nespadá pod vztahy uvedené v § 261, se řídí tímto zákonem. Jestliže taková dohoda směřuje ke zhoršení právního postavení účastníka smlouvy, který není podnikatelem, je neplatná.) bylo účinné od 31. 12. 2001 podle zákona č. 501/2001 Sb., kterým se měnil obchodní zákoník, a nebylo v účinnosti v době uzavírání předmětné smlouvy o dílo (13. 6. 1997) a ani v době uzavření posuzované dohody o narovnání (7. 6. 1999). Není proto možno aplikovat v dané věci dovolateli poukazované znění ustanovení § 262 odst. 1 obch. zák. (§ 763 odst. 1 obch. zák.). Jestliže dovolatelé namítají, že ujednání o kratší záruční době bylo v rozporu s dobrými mravy, tkví posouzení otázky, zda ujednání je v rozporu s dobrými mravy, ve zhodnocení konkrétních vztahů a jednání mezi účastníky řízení, a z toho vyplývá, že posouzení těchto vztahů je pak závislé na okolnostech jednotlivého případu a nelze učinit jeden obecný závěr pro všechny možné situace. Posouzení porušení dobrých mravů mezi konkrétními osobami tedy nemůže nést znak obecné judikatorní významnosti jako podmínky pro uplatnění přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., když z rozhodnutí odvolacího soudu se nepodává, že by posouzení právního úkonu účastníků s dobrými mravy bylo v rozporu s hmotným právem - § 39 obč. zák.

Protože napadený rozsudek odvolacího soudu nemá z hlediska uplatněného dovolacího důvodů po právní stránce zásadní význam, není proti němu dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné.

Nejvyšší soud České republiky proto dovolání žalobců - aniž by se mohl věcí dále zabývat - podle ustanovení § 243b odst. 5 věty první a § 218 písm. c) o. s. ř. odmítl.

O nákladech dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 243b odst. 5, § 224 odst. 1, § 151 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. Podle výsledku dovolacího řízení má žalovaný právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení (vyjádření k dovolání žalobců), které sestávají z odměny advokáta ve výši 1 350 Kč [§ 8 písm. a), § 10 odst. 3, § 15 v návaznosti na § 14 odst. 1, § 16, 17 odst. 2 a § 18 odst. 1 vyhlášky č. 484/2000 Sb., kterou se stanoví paušální odměny za zastoupení účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení (advokátní tarif)] a z paušální částky náhrady hotových výdajů advokáta ve výši 75 Kč (§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.), tedy celkem ve výši 1 425 Kč.

Proti tomuto usnesení není přípustný opravný prostředek.

Nesplní-li povinní co jim ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný navrhnout výkon rozhodnutí.

V Brně 17. října 2005

JUDr. Kateřina H o r n o c h o v á , v . r .
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Ingrid Rafajová